

JORDI
ELIAS
escriu:

"TEATRE DE MÀSCARES I MOVIMENT"

El 20 de desembre prop passat tingué lloc al Casal la presentació del «Teatre de màscares i moviment». La funció equivalia al marcamet d'una fita: la de descobrir que el teatre no és només paraula, és a dir, narració literària, sinó també —i, ara, essencialment— gest, disgnat en aquest cas moviment; moviment, doncs, del cos o, més tècnicament, expressió corporal; ara, amb els intèrprets —Cee Booth i Albert Vidal— amagats darrera una màscara o carota —amb la impossibilitat de l'expressió facial, doncs— per tal de donar al cos tota la bel·ligèrncia expressiva.

Sempre caricaturesca, la màscara, així, com a element determinant; determinant, ben entès, de la manera de ser de cada personatge, ara tímid, ara pueril, ara pusillànim o bé presumptuós, ridícul o grotesc; al capdavant, una visió pessimista de la llibertat de cadascú, considerat que és la màscara, és a dir, les faccions, allò que determinen, amb la qual cosa cadascú queda fixat, projectat sense escapatòria possible.

Si sempre, amb el mutisme, era el moviment allò que constituïa l'essència de la representació, la màscara quedava a vegades arraconada. En «Relació entre la mantega i el foc», per exemple, on Albert, arriscadament, quedava convertit en mantega, i Cee —ara produïdora de sons representatius del crepitat—, en foc. Amb les mans crispades i frenètiques, Cee Booth bé tornava a donar la preferència al gest. Però el número, realitzat amb la cara destapada, demostrava prou a bastament que tant Albert com, sobretot, en aquest cas, Cee, són actors dotadíssims, als quals és possible de comprometre en tota mena d'exigències.

Albert Vidal presentà, a través de «Zoo», una de les seves realitzacions més completes. No s'ajudà amb res, ni amb carota, sinó que es presentà a cos nu i convertit, encara, en fera engabiada. Així i tot, el dramatisme esdevingué, tot i la voluntària limitació de mitjans expressius, angoixós. «Zoo» resultà un sketch del tot convincent.

També «En el mes d'abril» quedà registrada l'absència de màscares; ara, amb Cee emplaçada en un recitat dramàtic entorn de la flor. Miss Booth acredità de nou les seves possibilitats com a utilitzadora de la paraula, com a actriu, doncs, del tipus tradicional. La preferència d'ella i d'Albert pel moviment equival, així, a una renúncia de beneficis; mai, a un estadi on els quedí vedada l'entrada.

En «Pierrot i la lluna» tornaren a aparèixer els rostres sense superposició de la màscara: Pierrot, fogós i tímid, il·lusionat i decebut; Colombina, perfecta de gest i d'expressió i, això, tot i la contenció constant. Però l'eficàcia del llenguatge corporal quedà una vegada més com a definitiva. Les rèpliques de Colombina i les seves justificacions resultaren comprensibles per a tothom; l'evocació de la instal·lació en el coet, també.

El «Conte oriental» —d'un pescador que rep la crida de la mar— també presentà la renúncia a les màscares; ara, amb Cee amb el rostre impàvid i els cabells lacis i abandonats. Albert en tingué prou amb manifestar-se amb insinuacions, i així, convertit en pescador, quedà engolít per la voracitat de les onades.

Però les màscares quedaven mantingudes en un primer pla absolut en el «Pròleg» —una llarga desfilada, amb el teló abaixat, de personatges diversos—, en «Ritme i melodia» —la trobada del percussionista i la flautista—, en «La propietat» —el conflicte per a la possessió dels béns—, en «El combat» —la lluita motivada per la fam—, en «Home i dona» —una petita insinuació impressionant—, en «El dansari» —una paròdia grotesca a càrrec d'Albert—, en «Louise» —amb Cee convertida en deliciós pallasso implicat en una autèntica entrada de circ—, en «Tea at 5 p.m.» —dos éssers lamentables reunits grotescament a l'hora del berenar anglès— i en «Els veïns» —una altra comedieta grotesca jugada a través de dues finestres—.

Albert Vidal i miss Booth no intentaren de desmentir la vigència del teatre literari. Només queden moguts per un propòsit ben concret: el de declarar l'eficàcia del gest, de només el gest. Així, el «Teatre de màscares i moviment» representa una absoluta novetat; una novetat, al·lrament, resolta brillantíssimament.

La presentació al Casal del «Teatre de màscares i moviment» equivalgué a un final d'etapa en la carrera d'Albert Vidal i Cee Booth, els quals, molt poc després del 20 de desembre, després d'haver actuat el 15 del mateix mes al Teatre Romea de Barcelona, partiren cap a Londres, on hauran actuat a mitjan gener, per a romandre, i durant mig any seguit, a París. Costa d'assegurar, així, quan el «Teatre de màscares i moviment» tornarà a venir a Catalunya; encara, quina forma tindrà una vegada arribat el moment del retorn. Allò segur és que Vilafranca va poder conèixer una manifestació artística important, la qual va tenir lloc gràcies a l'entusiasme i al desinterès dels dirigents del Casal.